

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI.411.002.04.2017
S/17/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	S/17/002 – Udzielanie staży przez powiatowe urzędy pracy.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 1 stycznia 2015 roku do zakończenia kontroli.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontroler</i>	Andrzej Kamiński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/48/2017 z dnia 26 maja 2017 r. <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 1-2)</p>
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie, ul Strażacka 11, 29-100 Włoszczowa (dalej: PUP, lub Urząd).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Zdzisława Pośpiech Dyrektor PUP (dalej: Dyrektor). <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 3)</p>

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna	<p>Staże stanowiły najpopularniejszą formę aktywizacji zawodowej ze wszystkich form realizowanych przez PUP. W okresie objętym kontrolą z staży korzystało ponad 50% osób bezrobotnych objętych działaniami PUP.</p> <p>Urząd prowadził działania mające na celu pozyskiwanie wiedzy na temat możliwych stanowisk zatrudnienia bezrobotnych, w tym stażystów. Działania te polegały głównie na bezpośrednich rozmowach z pracodawcami podczas ich wizyt w PUP, wizytach pracowników PUP u pracodawców, kontaktach telefonicznych oraz za pośrednictwem poczty e-mail, a także wykorzystywaniu sporządzanych przez inne instytucje opracowań dotyczących sytuacji na rynku pracy w powiecie włoszczowskim.</p> <p>W PUP opracowano i podano do publicznej wiadomości kryteria przyznawania staży. Przyjmowanie wniosków o zorganizowanie stażu oraz przygotowywanie i podpisywanie umów o organizowanie stażu odbywało się zgodnie z obowiązującymi kryteriami. Nie stwierdzono przypadków aby kryteria były zmieniane w trakcie trwającego naboru kandydatów do zorganizowania stażu. PUP terminowo udzielał odpowiedzi organizatorom o sposobie rozpoznania wniosku. Podpisane umowy o organizowanie stażu zawierały wszystkie wymagane przepisami prawa elementy. W okresie objętym kontrolą nie było przypadku odbywania przez bezrobotnego ponownie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku.</p> <p>PUP skutecznie pozyskiwał dodatkowe środki na organizację staży ze źródeł krajowych oraz unijnych. Środki unijne stanowiły w 2015 r. 51,7% a w 2016 r. 53,8% wszystkich środków wydatkowanych na organizację staży. W umowach o zorganizowanie stażu prawidłowo zabezpieczono wykorzystanie środków publicznych.</p> <p>W okresie objętym kontrolą PUP podejmował skuteczne działania w celu zobowiązania organizatorów stażu do zatrudniania bezrobotnych po ukończeniu stażu. W wyniku tych działań udział liczby staży po których bezrobotni zostali zatrudnieni, do liczby staży ogółem wzrósł z 75,5% w 2015 r. do 83,0% w 2016 r. Jednak efektywność tej formy aktywizacji zawodowej była bardzo niska. Na 375 osób bezrobotnych, które odbyły staż w 2015 r. zatrudnienie na czas nieokreślony po ukończeniu stażu uzyskało sześć osób (1,6%), a na</p>
---------------------	---

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

347 osób odbywających staż w 2016 r. zatrudnienie na czas nieokreślony po ukończeniu stażu uzyskało dziewięć osób (2,6%). W ocenie NIK wzrastająca liczba osób, które nie wracały do rejestru osób bezrobotnych po ukończeniu stażu (w 2015 r. – 121 osób oraz w 2016 r. – 179 osób) była w większym stopniu efektem poprawiającej się sytuacji na rynku pracy niż ukończenia przez te osoby stażu.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nieopracowywaniu przez Urząd analiz dotyczących potrzeb pracodawców i bezrobotnych z terenu powiatu włoszczowskiego w zakresie organizacji staży;
- nie zawarciu w 54 wnioskach o zorganizowanie stażu² kompletnego opisu wymagań dotyczących predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia oraz minimalnych kwalifikacji niezbędnych do podjęcia stażu przez bezrobotnego na danym stanowisku co było niezgodne z § 1 ust.1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych³;
- zawarciu w 12 wnioskach o zorganizowanie stażu⁴ niepełnych zapisów dotyczących zakresu zadań jakie będą wykonywane podczas stażu przez bezrobotnego, niezgodnie z wymaganiami § 1 ust.1 pkt 6 cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych;
- zbyt ogólnym opisie w 34 programach stażu⁵ rodzaju uzyskiwanych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych uzyskiwanych przez bezrobotnych co było niezgodne z art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁶;
- nierzetelnym sporządzaniu przez PUP planów kontroli, szczególnie w zakresie realizacji programów staży.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przejrzystość i zgodność z obowiązującymi wymogami naborów na staże.

Opis stanu faktycznego

Liczba osób bezrobotnych w okresie objętym kontrolą w poszczególnych gminach z terenu powiatu włoszczowskiego wynosiła:

- W 2015 r. – 1.839 osób, z tego w gminach: Kluczewsko – 233, Krasocin – 423, Moskorzew – 112, Radków – 99, Secemin – 198, Włoszczowa – 774.
- W 2016 r.- 1.755 osób, z tego w gminach: Kluczewsko – 228, Krasocin – 479, Moskorzew – 114, Radków – 88, Secemin – 158, Włoszczowa – 688.
- W 2017 r. – 1.655 osób, z tego w gminach: Kluczewsko – 212, Krasocin – 447, Moskorzew – 113, Radków – 76, Secemin – 153, Włoszczowa – 654.

(dowód: akta kontroli str. 4-6)

Z poszczególnych form aktywizacji skorzystała następująca liczba osób bezrobotnych:

- W 2015 r. – 837 osób, z tego: z prac interwencyjnych – 22, robót publicznych – 75, prac społecznie użytecznych – 74, staży – 424, szkoleń – 46, dotacji – 64, refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 28, bonów stażowych – 53, bonów zatrudnieniowych – 16, bonów na zasiedlenie – 20, bonów szkoleniowych – 15.
- W 2016 r. – 720 osób, z tego: z prac interwencyjnych – 33, robót publicznych – 60, prac społecznie użytecznych – 77, staży – 384, szkoleń – 24, dotacji – 42, refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 12, bonów stażowych – 38, bonów zatrudnieniowych – 10, bonów na zasiedlenie – 26, bonów szkoleniowych – 14.

² Spośród badanej próby 90 wniosków.

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 142 poz. 1160.

⁴ Spośród badanej próby 90 wniosków.

⁵ Spośród badanej próby 90 programów.

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz.1065.

- W 2017 r. (za cztery miesiące) – 375 osób, z tego z prac interwencyjnych – 15, robót publicznych – 28, prac społecznie użytecznych – 77, staży – 199, szkoleń – osiem, dotacji – 20, refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy – trzy, bonów stażowych – pięć, bonów zatrudnieniowych – cztery, bonów na zasiedlenie – siedem, bonów szkoleniowych – dziewięć.

Z powyższego wynika, że spośród wszystkich form aktywizacji najwięcej osób bezrobotnych korzystało ze staży, tj. w 2015 r. - 50,7%, w 2016 r. – 53,3% oraz w 2017 r. – 53,1%.

(dowód: akta kontroli str. 7-18)

Dyrektor PUP nie określił odrębnym aktem wewnętrznym procedury pozyskiwania wiedzy na temat możliwych stanowisk zatrudnienia bezrobotnych, w tym zatrudniania stażystów. Komórką odpowiedzialną za realizację form aktywnych, w tym staży było Centrum Aktywizacji Zawodowej, w ramach którego funkcjonuje Stanowisko ds. rozwoju zawodowego, Wieloosobowe stanowisko ds. poradnictwa zawodowego, Wieloosobowe stanowisko ds. pośrednictwa pracy oraz Wieloosobowe stanowisko ds. programów. Do Wieloosobowego stanowiska ds. programów należało m.in. rozpoznawanie sytuacji na rynku pracy i podejmowanie działań monitorujących rynek pracy oraz organizacja staży, w tym w ramach bonu stażowego, zawieranie umów z pracodawcami i nadzór nad odbywaniem stażu.

(dowód: akta kontroli str. 19-27)

PUP pozyskiwał wiedzę na temat zapotrzebowania pracodawców na pracowników w poszczególnych zawodach poprzez bezpośrednie rozmowy z pracodawcami podczas ich wizyt w PUP oraz wizyt pracowników Urzędu u pracodawców, kontakty telefoniczne oraz za pośrednictwem poczty e-mail, a także poprzez opracowywane corocznie ankiety, przesyłane w formie elektronicznej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach. W wyniku analiz uzupełnionych przez pracodawców z terenu powiatu włoszczowskiego ankiet, PUP uzyskiwał wstępne informacje na temat zawodów, w jakich pracodawcy planują zatrudnić na staż pracowników. Opracowane wyniki badania zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje były dostępne na stronie internetowej WUP Kielce http://wup.kielce.pl/opracowania_statystyki.

Ponadto Urząd prowadził stronę internetową, która zawierała m.in. zakładkę zawierającą formularz zgłoszeniowy krajowej oferty pracy, informacje o dostępnych dla pracodawcy formach wsparcia przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji pracowników, szczegółowe informacje dotyczące wszystkich form wsparcia.

(dowód: akta kontroli str.28-33)

PUP każdego roku opracowywał plany działalności w zakresie realizacji programów rynku pracy, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej. Plany opracowywano w rozbiciu na środki przyznane „algorytmem” z funduszu pracy oraz poszczególne programy i projekty, a każdy z nich według występujących form wsparcia (szkolenia, staże, roboty publiczne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy itp.). W każdej formie wsparcia wyszczególniono liczbę uczestników i koszt wsparcia. Plany zostały pozytywnie zaopiniowane przez Powiatową Radę Rynku Pracy we Włoszczowie i zatwierdzone przez Starostę Włoszczowskiego. Ujęta w planach liczba osób korzystających z poszczególnych programów aktywizacji uzależniona była od wysokości pozyskanych środków na ich realizację.

(dowód: akta kontroli str. 34-155)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że realizacja planu finansowego w dużej mierze zależy od środków, jakimi Urząd będzie dysponował w danym roku. Na wysokość budżetu składają się środki z Funduszu Pracy obliczone na podstawie algorytmu oraz na bieżąco pozyskiwane środki z Europejskiego Funduszu Społecznego. Plan finansowy ustalany jest po otrzymaniu decyzji Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej wydanej zgodnie z informacją Marszałka Województwa Świętokrzyskiego o dokonanych przez Zarząd Województwa podziale kwot środków Funduszu Pracy (limitów) na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd powiatu w danym roku.

(dowód: akta kontroli str. 156-157)

Do opracowania planu finansowego PUP wykorzystuje własne, a także sporządzone przez inne instytucje opracowania dotyczące sytuacji na rynku pracy, takie jak:

- „Barometr zawodów – Prognozowane zapotrzebowanie na zawody – Powiat Włoszczowski” przygotowywane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach (dalej: WUP) we współpracy z PUP.
- „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” w powiecie włoszczowskim – materiał opracowywany corocznie na podstawie danych z GUS, programu Syriusz, Systemu Informacji Oświatowej MEN.
- Raport WUP „Badanie zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje w województwie świętokrzyskim wraz z analizą kluczowych i deficytowych kwalifikacji w branżach stanowiących inteligentne specjalizacje regionu” – raport przygotowywany między innymi na podstawie ankiet przeprowadzanych przez pracowników PUP wśród pracodawców z terenu powiatu włoszczowskiego.
- Ankiety własne PUP dotyczące planów pracodawców w zakresie organizacji szkoleń.

(dowód: akta kontroli str. 160-228)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieopracowywaniu przez Urząd analiz dotyczących potrzeb pracodawców i bezrobotnych z terenu powiatu włoszczowskiego w zakresie organizacji staży.

Powyższych analiz nie przeprowadzano pomimo, iż z regulaminu organizacyjnego PUP wynika, że do zadań Urzędu należy m.in. rozpoznawanie sytuacji na rynku pracy i podejmowanie działań monitorujących rynek pracy.

(dowód: akta kontroli str. 19-27)

Dyrektor wyjaśniła w tej sprawie, że *na realizację staży w planach finansowych przeznaczana jest największa pula środków finansowych. Przed sporządzeniem planu Urząd nie przygotowuje rocznych analiz zapotrzebowania na organizację staży, gdyż jest to instrument stosowany od wielu lat i cieszy się niezmiennie największym zainteresowaniem wśród pracodawców z terenu powiatu oraz osób bezrobotnych. Takie liczbowe określenie zapotrzebowania byłoby jedynie deklaracją składaną ze znacznym wyprzedzeniem czasowym, w efekcie czego często może nie mieć odzwierciedlenia w rzeczywistości. Pracodawcy, którzy deklarują zamiar organizacji stażu ostatecznie mogą nie składać wniosków, a te podmioty, które nie wyrażają wstępnego zainteresowania stażem, składają wnioski z uwagi na bieżące potrzeby wynikające np. z większych zleceń na produkcję. Taka analiza potrzeb w ocenie Urzędu ma na pewno znaczenie przy wprowadzaniu nowego instrumentu w celu zapoznania pracodawców z nowością i w efekcie uzyskania opinii na jego temat oraz przeznaczenia na jego realizację odpowiedniej puli środków. Nie jest jednak niezbędna przy ustalaniu limitu na organizację staży w sytuacji gdy posiadamy wiedzę o faktycznym dużym zapotrzebowaniu oraz możliwości przesuwania środków w ramach poszczególnych zadań.*

(dowód: akta kontroli str. 158)

NIK nie może przyjąć powyższych wyjaśnień ponieważ przedmiotowa analiza jest nieodłącznym elementem diagnozy sytuacji na rynku pracy i jest szczególnie istotna, gdyż organizowanie staży dla bezrobotnych jest dominującym instrumentem aktywizacji bezrobotnych w powiecie włoszczowskim, zarówno pod względem liczby osób uczestniczących, jak i wydatków przeznaczanych w tym zakresie.

Ocena częściowa

Urząd prowadził działania mające na celu pozyskiwanie wiedzy na temat możliwych stanowisk zatrudnienia bezrobotnych, w tym stażystów. Prowadzone działania polegały na bezpośrednich rozmowach z pracodawcami podczas ich wizyt w PUP oraz wizyt pracowników Urzędu u pracodawców, kontaktach telefonicznych oraz za pośrednictwem poczty e-mail, a także wykorzystywaniu sporządzanych przez inne instytucje opracowań dotyczących sytuacji na rynku pracy w powiecie włoszczowskim.

2. Prawidłowość sporządzania umów i programów staży.

2.1. W PUP do dnia 30 stycznia 2017 r. obowiązywały kryteria w sprawie warunków organizowania i odbywania stażu u pracodawcy, które stanowiły załącznik nr 5 do zarządzenia nr 7/2012 Dyrektora PUP z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie realizacji instrumentów rynku pracy w PUP we Włoszczowie.

Przedmiotowe kryteria zawierały następujące zagadnienia:

- 1) Kryteria dotyczące organizatorów stażu.
- 2) Kryteria dotyczące kierowania osób do odbywania stażu.
- 3) Rozpatrywanie wniosków.
- 4) Procedura przygotowania i podpisania umowy.

W poszczególnych punktach kryteriów zawarto m.in. następujące zapisy.

Ad.1. Przy organizacji stażu preferowane będą wnioski pracodawców, którzy: gwarantują zatrudnienie osobom po zakończeniu stażu w pełnym wymiarze czasu pracy, na okres nie krótszy niż czas trwania stażu; dotychczas nie byli organizatorami stażu; z dotychczasowej współpracy z Urzędem wywiązywali się zgodnie z postanowieniami umowy; gwarantują osobom bezrobotnym nabycie umiejętności praktycznych, przydatnych na rynku pracy; proponowane miejsce odbywania stażu jest na terenie działania PUP we Włoszczowie; proponują wykonywanie zadań na stażu, które wpłyną na rozwój kompetencji zawodowych, prowadzili działalność co najmniej sześć miesięcy przed złożeniem wniosku.

Staże nie będą organizowane jeżeli pracodawcy: nie gwarantują właściwego rozwoju zawodowego skierowanych osób bezrobotnych; proponują zorganizowanie stażu na stanowisku nie związanym z zakresem prowadzonej działalności gospodarczej i nie zatrudniają na takim stanowisku pracownika; w ciągu 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku nie wywiązali się z warunków umów zawartych z Urzędem; są w stanie likwidacji lub upadłości.

Ad.2. W pierwszej kolejności na staż kierowane będą osoby, które nie korzystały dotychczas ze stażu lub ubiegają się o skierowanie do pracodawcy, który deklaruje zatrudnienie lub powierza inną pracę zarobkową po zakończeniu stażu minimum na trzy miesiące, gwarantując minimalne wynagrodzenie.

Na staż nie będą kierowane osoby, które były wcześniej zatrudnione u danego pracodawcy (niezależnie od formy i długości zatrudnienia), oraz osoby, które są członkami rodziny wnioskodawcy.

Ad.3. Rozpatrywanie wniosków odbywa się cyklicznie oraz w kolejności wpływu. Ocenie Komisji poddawane są wnioski kompletne i prawidłowo wypełnione. Komisja rozpatrując wnioski bierze pod uwagę wskaźniki efektywności, jak zminimalizować ryzyko nieosiągnięcia wymaganych wielkości i w zależności od sytuacji dokonuje oceny. W przypadku dużej ilości wniosków ocenionych pozytywnie przez Komisję, a przekraczających możliwości finansowania ich przez Urząd, o zawarciu umowy będzie decydować efektywność wniosku rozumiana jako iloraz deklarowanego zatrudnienia do proponowanego okresu stażu, a następnie kolejność wpływu wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 229-235)

Zmiana kryteriów nastąpiła Zarządzeniem nr 12/2017 Dyrektora PUP z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Kryteriów PUP we Włoszczowie w sprawie warunków organizacji i odbywania stażu u pracodawcy.

Aktualnie obowiązujące kryteria zawierają następujące zagadnienia:

- 1) Kryteria dotyczące organizatorów stażu.
- 2) Kryteria dotyczące kierowania osób do odbywania stażu.
- 3) Rozpatrywanie wniosków.
- 4) Procedura przygotowania i podpisania umowy.

Ad.1. Przy organizacji stażu preferowane będą wnioski pracodawców, którzy: gwarantują zatrudnienie osobom po zakończeniu stażu na okres co najmniej 3 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy; dotychczas nie byli organizatorami stażu; z dotychczasowej współpracy z Urzędem wywiązywali się zgodnie z postanowieniami umowy; gwarantują

osobom bezrobotnym nabycie umiejętności praktycznych, przydatnych na rynku pracy; tworzą miejsce stażowe zgodnie z przedmiotem prowadzonej działalności gospodarczej; współpracowali z PUP w zakresie pośrednictwa niesubsydiowanego; proponują miejsce odbywania stażu jest na terenie działania PUP we Włoszczowie; prowadzili działalność co najmniej sześć miesięcy przed złożeniem wniosku.

Stáže nie będą organizowane jeżeli pracodawcy: nie gwarantują właściwego rozwoju zawodowego skierowanych osób bezrobotnych; proponują zorganizowanie stażu na stanowisku nie związanym z zakresem prowadzonej działalności gospodarczej i nie zatrudniają na takim stanowisku pracownika; w ciągu 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku nie wywiązali się z warunków umów zawartych z Urzędem; są w stanie likwidacji lub upadłości; mają zaległości z opłatami składek z tytułu zobowiązań podatkowych i ZUS/KRUS; w okresie 365 dni przed złożeniem wniosku zostali ukarani lub skazani prawomocnym wyrokiem za naruszenie przepisów prawa pracy i nie są objęci postępowaniem wyjaśniającym w tej sprawie.

Ad.2. W pierwszej kolejności na staż kierowane będą osoby, które nie korzystały dotychczas ze stażu lub ubiegają się o skierowanie do pracodawcy, który deklaruje zatrudnienie lub powierza inną pracę zarobkową po zakończeniu stażu minimum na trzy miesiące, gwarantując minimalne wynagrodzenie.

Następnie wyszczególniono przypadki w których Urząd może odmówić skierowania osoby bezrobotnej do pracodawcy.

Ad.3. W niniejszym punkcie do poprzednio obowiązujących zapisów m.in. dodano adres strony internetowej na której dostępny jest druk wniosku o zorganizowanie stażu.

(dowód: akta kontroli str. 236-241)

Kryteria zostały opracowane przez pracowników PUP i zatwierdzone przez Dyrektora. Kryteria zostały upublicznione na stronie internetowej PUP, zarówno w Biuletynie Informacji Publicznej, jak też w zbiorze dokumentów do pobrania zawartych w witrynie. Osoby zainteresowane miały możliwość skorzystania ze stanowiska komputerowego z dostępem do internetu pn. Info-Kiosk, dzięki któremu mogły bezpłatnie przeglądać stronę internetową PUP.

Z informacji uzyskanych od Kierownika Centrum Aktywizacji Zawodowej – Anny Baryły wynika, że informacje o sposobie i warunkach odbywania stażu są przekazywane ustnie, telefonicznie i w bezpośrednich rozmowach z zainteresowanymi.

(dowód: akta kontroli str. 242-243)

2.2. W okresie objętym kontrolą wystąpiły przypadki przydzielania staży tym samym bezrobotnym u tego samego organizatora, jednakże każdorazowo dotyczyły one zatrudnienia na innym stanowisku:

1) M.R. w Starostwie Powiatowym we Włoszczowie, staże: od 1 lutego 2016 r. do 30 listopada 2016 r. na stanowisku „technik administracji” w Wydziale Administracyjno-Gospodarczym oraz od 1 lutego 2017 r. do 31 lipca 2017 r. na stanowisku „technik archiwista” w Wydziale Edukacji, Kultury i Spraw obywatelskich.

2) J.S.W. w Starostwie Powiatowym we Włoszczowie, staże: od 1 lutego 2016 r. do 30 listopada 2016 r. na stanowisku „technik administracji” w Wydziale Organizacyjnym Kadr i Ochrony Środowiska oraz od 1 marca 2017 r. do 31 lipca 2017 r. „technik archiwista” w Wydziale Edukacji, Kultury i Spraw Obywatelskich.

3) K.D. w Starostwie Powiatowym we Włoszczowie, staże: od 1 września 2015 r. do 4 listopada 2016 r. na stanowisku „technik administracji” w Wydziale Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami oraz od 1 lutego 2017 do 31 lipca 2017 r. „technik archiwista” w Wydziale Architektury i Budownictwa.

4) E.D. w Urzędzie Gminy Secemin”, staże: od 19 października 2015 r. do 18 marca 2016 r. na stanowisku „sekretarka” oraz od 22 lutego 2017 r. do 21 sierpnia 2017 r. „technik archiwista”

5) M.Ł. w Zakładzie Kamieniarsko-Betoniarskim Zdzisław Zamożny, staże: od 9 marca 2015 r. do 8 września 2015 r. na stanowisku „kamieniarz” oraz od 20 lutego 2017 r. do 19 sierpnia 2017 r. „szlifierz kamienia”.

W zakresie obowiązków stażysty dotyczących umowy z 2015 r. były czynności związane z montażem wyrobów wytwarzanych z kamienia (parapetów, schodów itp.), natomiast w zakresie obowiązków dotyczących umowy z 2017r. były obowiązki polegające na obróbce i polerowaniu kamienia.

6) K.K. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, staże: od 1 września 2015 r. do 21 grudnia 2015 r. na stanowisku „specjalista ochrony środowiska” w Wydziale Inspekcji” oraz od 8 lutego 2016 r. do 7 sierpnia 2016 r. „pozostali pracownicy obsługi biurowej” w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska”.

7) B.R. w Zespole Placówek Oświatowych w Kurzelowie, staże: od 1 września 2015 r. do 18 grudnia 2015 r. na stanowisku „pomocnik biblioteczny oraz od 13 lutego 2017 r. do 30 czerwca 2017 r. „asystent nauczyciela przedszkola”

(dowód: akta kontroli str. 244-247)

2.3. W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 maja 2017 do PUP wpłynęło 1.116 wniosków o zorganizowanie stażu (w tym 376 od podmiotów publicznych), z tego w: 2015 r. – 447 (odpowiednio 187), 2016 – 402 (122) i 2017 r. (do 31 maja) – 267 (67).

Wnioski o zorganizowanie stażu były przyjmowane przez PUP w sposób ciągły. Ewidencja wpływających wniosków była prowadzona formie rejestru w sposób ręczny oraz elektroniczny (w systemie Excel). Wnioski rejestrowane były narastająco, według daty ich złożenia. Nie dokonywano podziału na wnioski od podmiotów publicznych i wnioski od podmiotów prywatnych. Nie było również przypadku odmowy przyjęcia wniosku na etapie rejestracji. W ewidencji wniosków widniały takie dane jak: data złożenia wniosku, nazwa i adres pracodawcy, liczba osób wnioskowanych do odbycia stażu, imię i nazwisko stażysty, deklarowane zatrudnienie wraz z jego okresem.

(dowód: akta kontroli str. 248-249)

Szczegółowemu badaniu poddano 90 wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu (po 30 z każdego roku objętego kontrolą).

Stwierdzono, że badane wnioski zostały wypełnione na formularzach zawierających wszystkie zagadnienia niezbędne do wypełnienia przez organizatorów staży określone w §1 ust.1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych.

W każdym przypadku zachowany został miesięczny okres udzielenia organizatorowi odpowiedzi o sposobie rozpoznania wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 250-261)

Z badanej próby Komisja negatywnie rozpatrzyła 16 wniosków, z tego w 2015 r. – sześć w 2016 – siedem oraz 2017 r. – trzy. Przyczynami odmowy zawarcia umowy było: w siedmiu przypadkach – brak zadeklarowania przez organizatora stażu zatrudnienia bezrobotnego po ukończeniu stażu, w trzech – odbycie przez bezrobotnego stażu na stanowisku tożsamym z proponowanym, w dwóch - kandydat na stażystę nie figurował w ewidencji osób bezrobotnych, oraz po jednym przypadku: kandydat zdecydował się odbywać staż u innego pracodawcy; pracodawca prowadził działalność krócej niż sześć miesięcy; z uwagi na wyczerpanie środków przeznaczonych na realizację staży dla osób poniżej 30 roku życia; w ewidencji Urzędu nie występowała osoba spełniająca wymagania organizatora dotyczące poziomu i kierunku wykształcenia.

Z negatywnie rozpatrzonych 16 wniosków 11 dotyczyło podmiotów publicznych natomiast pięć podmiotów prywatnych.

Ponadto w dwóch przypadkach zmniejszono liczbę wnioskowanych stażystów o osoby, które wcześniej odbywały staże w tych samych podmiotach, na takich samych stanowiskach.

(dowód: akta kontroli str. 262- 277)

2.4. W okresie objętym kontrolą pozytywnie rozpatrzono (i zakończono zawarciem umowy) 827 wniosków (w tym 341 od podmiotów publicznych), z tego w: 2015 r. – 343 (odpowiednio 170), 2016 – 298 (108) i 2017 r. (do 31 maja) – 186 (63).

(dowód: akta kontroli str. 278)

Badaniem objęto 90 umów o organizację stażu (po 30 umów w każdym roku). Podpisane umowy zawierały wszystkie elementy określone w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu, tj.: określenie firmy lub imienia i nazwiska organizatora; imię i nazwisko osoby upoważnionej do reprezentowania organizatora; siedzibę organizatora; miejsce odbywania stażu; dane bezrobotnego odbywającego staż; dane opiekuna bezrobotnego odbywającego staż; datę rozpoczęcia i zakończenia stażu; zobowiązanie organizatora do zapewnienia należytej realizacji stażu zgodnie z ustalonym programem.

Do umów nie zostały wprowadzone dodatkowe elementy nie występujące w art. 53 ustawy o promocji oraz w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 279-291)

Zobowiązanie organizatora stażu do zawierania z bezrobotnym po zakończeniu stażu umowy o pracę zostało przez PUP zabezpieczone było w postaci promesy zatrudnienia osoby bezrobotnej, dołączanej do umowy.

We wszystkich przypadkach badanej próby zobowiązania w zakresie zatrudniania bezrobotnych o ukończonym stażu były przez organizatorów staży dotrzymane.

(dowód: akta kontroli str. 292-307)

2.5. Badaniu poddano 90 programów odbywania stażu załączonych do ww. umów o organizację stażu.

Stwierdzono że badane programy zostały wypełnione na formularzach zawierających wszystkie zagadnienia niezbędne do wypełnienia przez organizatorów staży określone w art. 53 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj.: nazwę zawodu lub specjalności, której program dotyczy; zakres zadań wykonywanych przez bezrobotnego; rodzaj uzyskanych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych; sposób potwierdzenia nabytych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych; opiekuna osoby objętej programem stażu.

(dowód: akta kontroli str. 438-446)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Z badanej próby 90 wniosków o zorganizowanie stażu w 54 wnioskach, z tego: 21 z 2015 r. (według nr w rejestrze wniosków 43, 61, 89, 97, 143, 144, 163, 179, 180, 201, 232, 241, 258, 271, 273, 289, 309, 352, 391, 417, 440), 20 z 2016 r. (odpowiednio 8, 18, 19, 35, 44, 53, 56, 77, 78, 104, 157, 158, 174, 204, 205, 221, 389, 392, 395, 399) oraz 13 z 2017 r. (odpowiednio 16, 18, 43, 57, 58, 59, 60, 71, 72, 79, 121, 122, 129) nie zawarto *kompletnego opisu wymagań dotyczących predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia oraz minimalnych kwalifikacji niezbędnych do podjęcia stażu przez bezrobotnego na danym stanowisku pracy zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych. Przeważnie ograniczono się do podawania wymaganego wykształcenia, a w pięciu przypadkach rubryka w której powinny być wyszczególnione powyższe informacje nie została wypełniona.*

(dowód: akta kontroli str. 250-261, 308-424)

Dyrektor wyjaśniła w tej sprawie, że *podlegające weryfikacji wnioski w sprawie organizacji stażu wpływające do Urzędu mogą nie zawierać szczegółowego opisu wymagań dotyczących predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia oraz minimalnych kwalifikacji niezbędnych do podjęcia stażu przez bezrobotnego na danym stanowisku pracy, ponieważ pracodawcy nie mają takich wymagań względem kandydata. Ponadto w zdecydowanej większości do PUP wpływają wnioski ze wskazaniem proponowanego kandydata na staż, a więc organizator posiada już wiedzę na temat posiadanych przez niego predyspozycji oraz kwalifikacji, należy zatem uznać, iż kandydat spełnia wymagania organizatora.*

Ponadto na staż kierowane są osoby w różnym wieku, z różnym doświadczeniem życiowym, zakresem wykształcenia, czy też niepełnosprawnością, dlatego też należy umożliwić zainteresowanym równe szanse w zdobywaniu doświadczenia, a następnie

zatrudnienia. W okresie odbywania stażu bezrobotny posiada swojego opiekuna, który udziela bezrobotnemu wskazówek i pomocy w wypełnianiu powierzonych zadań, ma on także możliwość wypracowania pewnych predyspozycji oczekiwanych przez pracodawcę.

(dowód: akta kontroli str. 486)

2. Z badanej próby 90 wniosków o zorganizowanie stażu w 12 wnioskach (złożonych przez jednostki samorządu terytorialnego), z tego: dwóch z 2015 r. (według numeru w rejestrze wniosków 116 i 289), siedmiu z 2016 r. (odpowiednio 77, 78, 96, 167, 174, 337, 389) oraz trzech z 2017 r. (odpowiednio 71, 118, 202) w zawarto niepełne zapisy dotyczące zakresu zadań jakie będą wykonywane podczas stażu przez bezrobotnego. We wszystkich ww. wnioskach poza podaniem nazwy zawodu lub specjalności oraz nazwy stanowiska pracy, w zakresie opisu zadań jakie będą wykonywane przez bezrobotnego w tym zakresie tych zadań ograniczono się do zapisów takich jak: 'do zadań pracownika biurowego będzie wykonywanie prac referenta w Urzędzie Gminy' lub „prace przypisane do poszczególnych referatów w Urzędzie Gminy

Powyższe jest niezgodnie z § 1 ust.1 pkt 6 cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, zgodnie z którym wniosek winien zawierać *opis zadań, jakie będą wykonywane podczas stażu przez bezrobotnego, w tym nazwę zawodu lub specjalności, zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy, nazwę komórki organizacyjnej i stanowiska pracy oraz zakres zadań zawodowych*

(dowód: akta kontroli str. 250-261, 308-309, 337-338, 362-367, 377-378, 387-388, 409-410, 425-437)

Dyrektor wyjaśniła, że 12 wnioskach dotyczących organizacji stażu zawarto niepełne zapisy zadań bowiem prace te odnoszą się do stanowisk pracowników biurowych, których szczegółowy zakres zamieszczony jest w programach odbywania stażu. Rubryka „opis zadań” we wniosku o organizację stażu, stanowi przeniesienie zawartych w programie stażu szczegółowych opisów zadań planowanych do realizacji przez stażystów. Z tego względu we wskazanych przypadkach została ogólnie opisana przez wypełniających wniosek pracodawców.

(dowód: akta kontroli str. 486)

3. Z badanej próby 90 programów w 34 programach, z tego: ośmiu z 2015 r. (według numeru w rejestrze wniosków 14, 116, 164, 201, 225, 267, 279, 309), 12 z 2016 r. (odpowiednio 18, 35, 44, 56, 96, 157, 158, 167, 174, 192, 226, 337), 14 z 2017 r. (odpowiednio 16, 18, 43, 57, 58, 60, 99, 118, 121, 122, 124, 151, 192, 202) zbyt ogólnie opisano *rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych uzyskiwanych przez bezrobotnych* do czego zobowiązuje art. 53 ust. 4 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i rynkach pracy.

Ograniczono się przeważnie do takich zapisów jak: „osoba po odbyciu stażu zdobędzie umiejętności umożliwiające samodzielne lub w zespole wykonywanie prac w administracji”, „wykonywanie czynności powierzonych w okresie odbywania stażu pozwoli na zdobycie umiejętności w zakresie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”, „umiejętność pracy w zespole, zdobycie nowych doświadczeń zawodowych, możliwość kontaktu z innymi osobami” itp.

(dowód: akta kontroli str. 308-309, 438-485)

Dyrektor wyjaśniła, że w stwierdzonych 34 przypadkach pracodawcy formułując program stażu starali się określić ogólne podsumowanie uzyskiwanych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych wpisując np., że „osoba po odbyciu stażu zdobędzie umiejętności umożliwiające samodzielne lub w zespole wykonywanie prac w administracji. Na tym etapie są one założeniami. Dokładne informacje o zdobytym doświadczeniu, umiejętnościach i zdobytych kwalifikacjach umieszczane są przez pracodawców w sprawozdaniu z przebiegu stażu i opinii pracodawcy.

(dowód: akta kontroli str. 487)

NIK nie może przyjąć wyjaśnień Pani Dyrektor, gdyż rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych oraz ustawa o promocji zatrudnienia i rynkach pracy w sposób szczegółowy ustaliły jakie

informacje winny być zamieszczone we wnioskach o zorganizowanie stażu oraz programach odbywania stażu.

Ocena częściowa

W PUP obowiązywały kryteria przyznawania staży zatwierdzone przez Dyrektora jednostki i podane do publicznej wiadomości. Przyjmowanie wniosków o zorganizowanie stażu oraz przygotowywanie i podpisywanie umów o organizowanie stażu odbywało się zgodnie z obowiązującymi w PUP kryteriami. Nie stwierdzono przypadków aby kryteria były zmieniane w trakcie trwającego naboru kandydatów do zorganizowania stażu. PUP terminowo udzielał odpowiedzi organizatorom o sposobie rozpoznania wniosku. Podpisane umowy o organizowanie stażu zawierały wszystkie wymagane przepisami prawa elementy. W okresie objętym kontrolą nie było przypadku odbywania przez bezrobotnego ponownie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku.

3. Prawidłowość rozliczania odbytych staży

Opis stanu faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą PUP pozyskiwał dodatkowe środki na organizację staży.

W 2015 r. planowane (po zmianach) środki na organizację staży wyniosły 3.096,9 tys. zł, z tego z źródeł krajowych 1.419,3 tys. zł oraz z funduszy unijnych 1.677,5 tys. zł.

Środki krajowe pochodziły z funduszu pracy (algorytm) w wysokości 692,7 tys. zł, z rezerw Ministra Pracy i Polityki Społecznej – 286,6 tys. zł oraz z Programu Regionalnego – 440,0 tys. zł.

Środki unijne pochodziły z Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój – 1.056,8 tys. zł, Regionalnego Programu Operacyjnego – 421,7 tys. zł oraz z EFS Program Operacyjny „Aktywnie w przyszłość – 199,0 tys. zł.

Wykonanie wydatków wyniosło 2.830,0 tys. zł (91,4% planu), w tym środków krajowych – 1.365,9 tys. zł (96,2%) oraz unijnych – 1.464,1 tys. zł (87,3%).

W 2016 r. planowane (po zmianach) środki na organizację staży wyniosły 2.755,8 tys. zł, z tego ze źródeł krajowych 1.333,3 tys. zł oraz z funduszy unijnych 1.422,5 tys. zł.

Środki krajowe pochodziły z funduszu pracy (algorytm) w wysokości 1.113,3 tys. zł oraz z rezerw Ministra Pracy i Polityki Społecznej – 220,0 tys. zł.

Środki unijne pochodziły z Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój – 881,9 tys. zł oraz Regionalnego Programu Operacyjnego – 540,6 tys. zł.

Wykonanie wydatków wyniosło 2.607,6 tys. zł (94,6% planu), w tym środków krajowych – 1.203,9 tys. zł (90,3%) oraz unijnych – 1.403,7 tys. zł (98,7%).

W 2017 r. planowane środki na organizację staży wyniosły 2.572,2 tys. zł, z tego z źródeł krajowych pochodzących z funduszu pracy (algorytm) 1.011,5 tys. zł oraz z funduszy unijnych 1.560,7 tys. zł, z tego z Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój – 910,7 tys. zł oraz z Regionalnego Programu Operacyjnego – 650 tys. zł.

Wykonanie wydatków do 30 kwietnia 2017 r. wyniosło 201,7 tys. zł (7,8% planu).

(dowód: akta kontroli str. 7-18)

3.2. W umowach o zorganizowanie stażu Starosta zabezpieczył prawidłowe wykorzystanie środków publicznych poprzez zastrzeżenie sobie możliwości dokonywania kontroli w zakresie objętym umową, szczególnie prawidłowości i rzetelności prowadzenia ewidencji czasu przepracowanego przez stażystę oraz zgodności przebiegu stażu z programem stażu (§ 9 umowy).

W przypadku nie wywiązania się organizatora z warunków zawartych w umowie starosta może odstąpić od jej realizacji ze skutkiem natychmiastowym zawiadamiając organizatora na piśmie. Na wniosek bezrobotnego odbywającego staż starosta może rozwiązać z organizatorem umowę w przypadku nie realizowania przez organizatora warunków odbycia stażu, po uprzednim wysłuchaniu organizatora (§ 10 umowy).

Stronom przysługuje prawo rozwiązania umowy za uprzednim jednomiesięcznym wypowiedzeniem. Wypowiedź nie wymaga uzasadnienia (§ 11 umowy).

Zobowiązanie do zatrudnienia osoby bezrobotnej po zakończeniu stażu organizatorzy stażu deklarowali w formie „promesy o zatrudnieniu bezrobotnego” dołączanej do umowy o zorganizowanie stażu. W promesach zawarta była forma deklarowanego zatrudnienia oraz okres zatrudnienia. W przypadku niewywiązania się pracodawcy ze zobowiązania PUP odmawiał podpisania z danym pracodawcą w ciągu 12 miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 265, 306-307, 493)

3.3. W PUP obowiązywały: „Regulamin Kontroli Zarządczej” oraz „Procedury Zarządzania Ryzykiem” wprowadzone przez Dyrektora zarządzeniem nr 6/2012 z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli zarządczej w PUP we Włoszczowie. Powyższe dokumenty nie zawierały wyodrębnionych mechanizmów kontroli dotyczących prawidłowości wydatkowania środków na staże.

Zarządzeniem nr 13/2014 Dyrektora PUP w sprawie wprowadzenia „Regulaminu kontroli wewnętrznej z 12 czerwca 2014 r. rozdz. IX zostały wprowadzone „wizyty monitorujące jako element kontroli realizacji zadań Urzędu”, które obejmowały m.in. kontrolę umów zawartych z PUP o zorganizowanie stażu. W powyższym zakresie uregulowano m.in. zasady postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji umowy, dokumentację z przeprowadzonej wizyty oraz zakres prowadzenia kontroli (zgodność stanu faktycznego z postanowieniami umowy).

(dowód: akta kontroli str. 493-520)

W okresie objętym kontrolą PUP przeprowadził 85 kontroli (wizyt monitorujących) dotyczących prawidłowości realizacji umów w sprawie odbywania stażu u organizatora przez osoby bezrobotne, z tego w: 2015 r. – 31, 2016 r. – 47 oraz 2017 r. (do 31 maja) – 7. Kontrole przeprowadzały E.M. – Specjalista ds. programów oraz A.R. – Doradca zawodowy. Badaniem objęto dokumentację kontrolną dotyczącą 20 umów po 10 z 2015 r. oraz 2016 r. Z analizy protokołów z „monitoringu” realizacji umów w sprawie odbywania stażu wynikało, że we wszystkich badanych przypadkach stwierdzono zgodność odbywania stażu z warunkami zawartymi w umowie. W żadnym przypadku nie wydano zaleceń lub rekomendacji koniecznych do wykonania przez organizatora stażu.

(dowód: akta kontroli str. 521-545)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym sporządzaniu przez PUP planów kontroli, szczególnie w zakresie realizacji programów staży.

Roczne plany kontroli wewnętrznej zawierały temat kontroli oraz planowany termin (kwartał) przeprowadzenia kontroli. W zakresie realizacji programów staży plany na 2015 i 2017 r. nie zawierały żadnych zapisów, natomiast w planie kontroli na 2016 r. zapisano jedynie jako temat kontroli „realizacja programów staży w 2015 r. oraz planowany termin przeprowadzenia kontroli II kw.2016 r. Plany nie zawierały kryteriów doboru wielkości prób kontrolnych ani zakresu przedmiotowego kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 546-548)

Dyrektor wyjaśniła w tej sprawie, że *kontroli podlegają podmioty, w których realizowane są aktualnie staże, dobierane losowo lub z jakiegoś terenu, jeżeli możemy wykorzystać samochód służbowy. Ponieważ realizacją zadań związanych z organizacją staży zajmuje się w Urzędzie tylko jeden pracownik, termin i liczba kontroli uzależnione są od nasilenia głównych zadań związanych z weryfikacją i rozpatrzeniem wniosków o organizację stażu, udziałem w komisji opiniującej wnioski, przygotowaniem i zawieraniem umów z organizatorem stażu, monitoringiem finansowym i przede wszystkim bezpośrednim kontaktem z pracodawcami i osobami bezrobotnymi zainteresowanymi odbyciem stażu. Należy podkreślić, że zgodnie z postanowieniami umowy w sprawie organizacji stażu pracodawca ma obowiązek w pierwszych dniach każdego miesiąca doręczyć do Urzędu listę obecności stażysty za miesiąc poprzedni w celu weryfikacji przysługiwania stypendium stażysty. Obowiązek ten w zdecydowanej większości wykonują stażysty, co umożliwia bezpośredni kontakt z osobą odbywającą staż. Dzięki temu możliwe jest na bieżąco przeprowadzanie rozmów ze stażystami co daje szansę na szybką reakcję na ewentualne nieprawidłowości czy też wyjaśnienie wątpliwości.*

(dowód: akta kontroli str. 549-551)

NIK nie może przyjąć powyższych wyjaśnień. Niedobory kadrowe nie mogły być przyczyną prowadzenia kontroli w „sposób akcyjny” w dowolnym zakresie, bez uregulowań zawartych w rzetelnie opracowanym planie kontroli.

Ocena cząstkowa

PUP skutecznie pozyskiwał dodatkowe środki na organizację staży ze źródeł krajowych oraz unijnych. Środki unijne stanowiły w 2015 r. 51,7% a w 2016 r. 53,8% wszystkich środków wydatkowanych na organizację staży. W umowach o zorganizowanie stażu prawidłowo zabezpieczono wykorzystanie środków publicznych.

4. Uzyskane efekty w postaci zatrudnienia bezrobotnego

Opis stanu faktycznego

W 2015 r. staż rozpoczęło 375 osób, z tego 283 osoby (75,5%) zostało po ukończeniu stażu zatrudnione, a 92 (24,5%) osoby nie zostało zatrudnione.

Z grupy osób zatrudnionych 39 osób (13,8%) zatrudniono na umowę zlecenie, a 244 osoby (86,2%) w oparciu o umowę o pracę.

Spośród osób zatrudnionych na umowę zlecenie na okres od jednego do trzech miesięcy zatrudniono 31 osób, powyżej trzech do sześciu miesięcy – siedem, powyżej sześciu miesięcy – jedną.

Spośród osób zatrudnionych na umowę o pracę na czas nieokreślony zatrudniono sześć osób, a na czas określony 238 osób, z tego: na okres od jednego do trzech miesięcy 175 osób, powyżej trzech do sześciu miesięcy – 27, powyżej sześciu miesięcy do roku – 24, powyżej roku – osiem, na zastępstwo – dwie, w ramach robót publicznych – jedną oraz prac interwencyjnych – jedną.

Spośród osób zatrudnionych na umowę o pracę na pełny etat zatrudniono 155 osób, pół etatu – 84, mniej niż pół etatu – pięć.

Spośród 283 osób zatrudnionych po stażu, po zakończeniu zatrudnienia do rejestru bezrobotnych „wróciło” 162 osoby (57,2%), natomiast 121 osób (42,8%) do zakończenia kontroli nie figurowało w ewidencji PUP jako osoby bezrobotne.

(dowód: akta kontroli str. 552-553)

W 2016 r. staż rozpoczęło 347 osób, z tego 288 osób (83,0%) zostało po ukończeniu stażu zatrudnionych, trzy osoby (0,9%) otworzyły działalność gospodarczą, a 56 osób (16,1%) nie zostało zatrudnionych.

Z grupy zatrudnionych 17 osób (5,9%) zatrudniono na umowę zlecenie, jedną osobę (0,3%) na umowę o dzieło oraz a 270 osób (93,8%) w oparciu o umowę o pracę.

Spośród osób zatrudnionych na umowę zlecenie, na okres od jednego do trzech miesięcy zatrudniono 13 osób, powyżej trzech do sześciu miesięcy – dwie, powyżej sześciu miesięcy – dwie.

Spośród osób zatrudnionych na umowę o pracę na czas nieokreślony zatrudniono dziewięć osób, a na czas określony 261 osób, z tego: na okres od jednego do trzech miesięcy 196 osób, powyżej trzech do sześciu miesięcy – 31, powyżej sześciu miesięcy do roku – 21, powyżej roku – pięć, na zastępstwo – osiem.

Spośród osób zatrudnionych na umowę o pracę na pełny etat zatrudniono 152 osoby, $\frac{3}{4}$ etatu – trzy, pół etatu – 113, $\frac{1}{4}$ etatu – dwie.

Spośród 288 osób zatrudnionych po stażu, po zakończeniu zatrudnienia do rejestru bezrobotnych „wróciło” 109 osób (37,8%), natomiast 179 osób (62,2%) do dnia zakończenia kontroli nie figurowało w ewidencji PUP jako osoby bezrobotne.

(dowód: akta kontroli str. 554-555)

W 2017 r. (do 31 maja) staż rozpoczęło 258 osób, z tego trzy osoby bezrobotne staż ukończyły. Jedna osoba rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej, druga otrzymała umowę o pracę na okres trzech miesięcy w wymiarze $\frac{1}{2}$ czasu pracy, ostatnia z nich została zatrudniona w ramach umowy o pracę na zastępstwo w pełnym wymiarze czasu pracy. Pozostałe umowy znajdują się w trakcie realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 556)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Efektywność staży jako formy aktywizacji zawodowej była bardzo niska. Na 375 osób bezrobotnych, które odbyły staż w 2015 r. zatrudnienie na czas nieokreślony po ukończeniu

stażu uzyskało sześć osób (1,6%), a na 347 osób odbywających staż w 2016 r. dziewięć osób (2,6%).

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷, wnioskuje o:

1. Sporządzanie analiz dotyczących potrzeb pracodawców i bezrobotnych z terenu powiatu włoszczowskiego w zakresie organizacji staży.
2. Rozpatrywanie wniosków o zorganizowanie stażu zawierających wszystkie wymagane informacje.
3. Akceptowanie programów staży zawierających wszystkie wymagane informacje.
4. Prowadzenie kontroli realizacji staży na podstawie rzetelnie sporządzonego planu kontroli.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia lipca 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Kontroler:
Andrzej Kamiński
główny specjalista kontroli państwowej

Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

.....
Podpis

.....
Podpis

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.